

CONTROLE OP FOSFAATRECHTEN DOOR NVWA

Het heeft even geduurd, maar bijna drie jaar na inwerkingtreding van het fosfaatrechtstelsel is de NVWA gestart met het uitvoeren van controles met als doel na te gaan of melkveehouders beschikken over voldoende fosfaatrechten.

Hoe te handelen bij een controle?

Wat moet u doen wanneer u geconfronteerd wordt met zo'n controle door de NVWA? Goed om te weten is dat de NVWA erg ruime bevoegdheden heeft. De NVWA mag bijvoorbeeld (ook onaangekondigd!) het erf en alle bedrijfsgebouwen betreden. Dat geldt echter niet voor uw woning.

U bent verder verplicht om documenten te verstrekken, zoals de boekhouding, stallijsten e.d. De NVWA mag zelfs bij uw boekhouder langsgaan om daar de boekhouding op te vragen/eisen. De weigering om medewerking te verlenen is op zichzelf ook strafbaar.

Dat neemt echter niet weg dat u wel kritisch moet blijven en bijvoorbeeld slechts die stukken dient te verstrekken waar de NVWA specifiek om vraagt.

U kunt de NVWA vragen om hun verzoek om stukken te concretiseren (op welk deel van de boekhouding en/of welk jaar moeten de stukken betrekking hebben?). Vraag ook of de NVWA schriftelijk wil bevestigen welke stukken zij wenst te ontvangen. U hebt dan de tijd om alles goed uit te zoeken en op een geschikt moment te voldoen aan het verzoek. Het geeft u bovendien de mogelijkheid om in de tussentijd juridisch advies in te winnen.

Voor wat betreft het gesprek met de NVWA geldt: geef slechts kort en bondig antwoord op de gestelde vragen en ga vooral niet op de "praatstoel" zitten door ongevraagd allerlei feiten naar voren te brengen. Onbewust kan daarmee informatie worden gegeven, die de NVWA een aanleiding geeft voor verder onderzoek of bewijs voor mogelijke tekortkomingen in de bedrijfsvoering.

Uw rechten als verdachte

Als de NVWA vindt dat u in een bepaalde periode onvoldoende fosfaatrechten had/heeft, dan zult u als verdachte worden aangemerkt. De NVWA zal u vervolgens vragen om een verklaring als verdachte af te leggen. Tijdens zo'n verhoor bent u niet verplicht om te antwoorden op vragen en hebt u het recht om zich (weliswaar op eigen kosten) bij te laten staan door een advocaat. De NVWA moet u op uw rechten wijzen.

Het is verstandig om niet direct na de controle een verklaring als verdachte aan de NVWA af te leggen, maar om daarvoor op een later moment een afspraak te maken. Op die manier hebt u tijd en gelegenheid om juridisch advies in te winnen en zo nodig contact op te nemen met een advocaat. Mocht de NVWA toch willen dat u onmiddellijk een verklaring aflegt, dan kunt u ervoor kiezen om gebruik te maken van uw zwijgrecht. U kunt altijd nog een (schriftelijke) verklaring afleggen.

Er zijn ook al voorbeelden bekend dat de NVWA, na het opnemen van de verklaring als verdachte, deze eerst nog eens toezendt en daarbij de gelegenheid geeft om die schriftelijke verklaring nog aan te vullen of te wijzigen. Maak daarvan gebruik!

Het afleggen van een verklaring op zich wordt wel aanbevolen, vooral om uit te kunnen leggen waarom in een bepaalde periode de bedrijfsvoering ongewijzigd is voortgezet, terwijl u niet beschikte over voldoende fosfaatrechten.

Hoe dan verder?

Het niet voorhanden hebben van voldoende fosfaatrechten levert een (vermoedelijke) overtreding van de Meststoffenwet op. Dit betekent dat er proces-verbaal zal worden opgemaakt door de NVWA en dat dit proces-verbaal zal worden voorgelegd aan het

Openbaar Ministerie. Dan volgt een beslissing over het vervolgtraject: wel of niet vervolgen en zo ja, op welke wijze. Het OM kan een schikking (geldboete) aanbieden, maar naar verwachting zal het OM ook zeer zeker overgaan tot dagvaarden. De melkveehouder zal dan moeten verschijnen voor de rechtbank. Bij zo'n strafrechtelijke vervolging zullen waarschijnlijk zeer forse boetes gevorderd worden. Daarnaast kan het OM vorderen dat het financieel voordeel dat is behaald doordat de investering in fosfaatrechten achterwege is gebleven (men heeft de kosten voor koop of lease uitgespaard), moet worden gecompenseerd. Dat komt erop neer dat het OM zal eisen dat de melkveehouder, náást een eventuele boete, een bedrag moet betalen ter hoogte van de gemiddelde leaseprijs per kg fosfaatrechten van het desbetreffende jaar vermenigvuldigd met het aantal rechten dat hij tekortkomt.

Het moge duidelijk zijn dat, gelet op de forse gevolgen die een tekort aan fosfaatrechten kan hebben, een goede voorbereiding op een mogelijk strafproces raadzaam is. Hebt u vragen of wenst u bijgestaan te worden door een advocaat? Neem dan contact op met het informatiecentrum van LTO Noord of bel rechtstreeks met een advocaat van Adure Advocaten te Drachten of GVK Advocaten te Zwolle.